

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ЛІНГВОКОГНІТИВНІ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ НОМІНАЦІЙ ШТАТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ОНОМАСТИКОНУ США

Ємельянова А.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Єгорова О. І.

Номінації штатів є невичерпним джерелом відомостей про світобачення і культуру американського народу. Вони є частиною живої духовної спадщини людини, продуктом її психології та образного мислення.

Лінгвістичні та когнітивні аспекти формування та функціонування іменувань розглядаються в рамках лінгво-когнітивного підходу, що дозволяє виокремити та аналізувати загальнолінгвістичні аспекти цих топонімічних одиниць та їх національно-детерміновані компоненти [1, 131]. Таким чином, номінації штатів є артефактами мисленнєвої діяльності народів різних епох і поколінь американського континенту.

Методи етимологічного дослідження стосуються встановлення вихідного значення слів і виявленням усіх фонетичних та семантичних змін слова протягом його існування [2, 12]. Отримані результати дозволяють простежити стадії та закономірності мовної взаємодії етносів у процесі маркування ареалів свого існування.

У процесі номінації штатів брали участь представники європейської та індіанської цивілізацій. Між цими групами іменувань спостерігаються принципові відмінності в засобах словотвору та мотивації утворення іменувань.

Серед тубільних іменувань переважають прості та складні топоніми. Категорія номінацій європейського походження переважно представлена простими топонімами і зокрема складеними топонімами, утвореними за словотвірною моделлю «прикметник + іменник».

Так, утворення простих іменувань штатів є типовою рисою процесу номінації територій як серед корінного населення, так і європейських поселенців.

Семантичне навантаження топонімікону Сполучених Штатів містить історико-культурологічну інформацію про світосприйняття народів та етносів, що населяли цю територію у різні історичні епохи.

До заселення Північної Америки європейськими мігрантами, на її території проживали виключно індіанські народи, тому іменування 25 штатів зберігають чіткі лінгвальні сліди первинних номінацій. Серед номінацій, що мають походження із європейських мов, на сучасній

політичній мапі США фіксуються 12 англійських іменувань, 6 – іспанських, 3 – французьких і 4 – іншого походження.

Семантична інтерпретація хоронімів США має багатовекторний характер. Назви штатів за походженням із мов корінного населення реферують до занять корінного населення (*Alabama, Missouri*), загальних характеристик членів різних племен (*Arkansas, Illinois, Iowa, Kansas, Oklahoma, North і South Dakota, Texas* та ін.), ареалу їх розселення (*Alaska, Hawaii, Utah*). Іншим мотивом номінування територій стали чуттєві образи, що виникли на базі досвіду про природні об'єкти, а саме особливості ландшафту (*Massachusetts, Wisconsin*) та водних басейнів (*Arizona, Michigan, Minnesota, Mississippi, Nebraska, Tennessee* та ін.).

Номінації європейського походження більшою мірою мають історичну умотивованість. Британські та французькі поселенці переважно називали відкриті землі на честь видатних осіб для того, щоб закарбувати їх імена в історії (*Delaware, Georgia, Louisiana, Maryland, Pennsylvania, Virginia, Washington* та ін.) Іншою групою є номінації, утворені методом ретопонімізації з метою збереження пам'яті про рідний край (*New Hampshire, New Jersey, New Mexico, New York*), а також хороніми, до основи яких покладено дескриптивні мотиви на позначення особливостей локальних природних об'єктів (*Florida, Montana, Nevada, Oregon, Rhode Island, Vermont* та ін.). До категорії авторських номінацій належать імена штатів *California* та *Idaho*.

Систематизація, аналіз та інтерпретація номінацій штатів має важливе значення з точки зору збереження та усвідомлення власної історично-культурної спадщини жителями континенту та кращого розуміння ключових моментів еволюції держави

1. Красных В. В. Когнитивная база vs культурное пространство в аспекте изучения языковой личности (к вопросу о русской концептосфере) / В. В. Красных // Язык, сознание, коммуникация [ред. В. В. Красных, А. И. Изотов]. – М. : Филология. – Вып. 1. – 1997. – С. 128–144.
2. Откупщиков Ю. В. К истокам слова. Рассказы о науке этимологии / Ю. В. Откупщиков. – [4-е изд.]. – СПб : Авалон, Азбука-классика, 2005. – 352 с.